

1

- 1 These are the words that Moses addressed to all Israel on the other side of the Jordan.—Through the wilderness, in the Arabah near Suph, between Paran and Tophel, Laban, Hazeroth, and Di-zahab,
- 2 it is eleven days from Horeb to Kadesh-barnea by the Mount Seir route.*Through the wilderness ... by the Mount Seir route This passage is unclear; cf. v. 19 and Num. 33.16–36.—
- 3 It was in the fortieth year, on the first day of the eleventh month, that Moses addressed the Israelites in accordance with the instructions that יהוה had given him for them,
- 4 after he had defeated Sihon king of the Amorites, who dwelt in Heshbon, and King Og of Bashan, who dwelt at Ashtaroth [and]*[and] Cf. Josh. 12.4; 13.12, 31. Edrei.
- 5 On the other side of the Jordan, in the land of Moab, Moses undertook to expound this Teaching. He said:
- 6 Our God יהוה spoke to us at Horeb, saying: You have stayed long enough at this mountain.
- 7 Start out and make your way to the hill country of the Amorites and to all their neighbors in the Arabah, the hill country, the Shephelah,*Shephelah Others “Lowland.” the Negeb, the seacoast, the land of the Canaanites,*land of the Canaanites I.e., Phoenicia. and the Lebanon, as far as the Great River, the river Euphrates.
- 8 See, I place the land at your disposal. Go, take possession of the land that יהוה swore to your fathers Abraham, Isaac, and Jacob, to assign to them and to their heirs after them.
- 9 Thereupon I said to you, “I cannot bear the burden of you by myself.
- 10 Your God יהוה has multiplied you until you are today as numerous as the stars in the sky.—
- 11 May יהוה, the God of your ancestors, increase your numbers a thousandfold, and bless you as promised.—
- בערבה מול סוף בידפאון ובירחפול ולבן ותצלת ודי זקב: הדברים אשר דבר משה אל־כל־ישראל בעבר הירדן במדבר אלה
- אתד עשר יום מחלב הרה הרשעיר עד קדש ברנע:
- דבר משה אל־בני ישראל כלל אשר צנה יהנה אתו אלהם: ויהי בארבעים שנה בעשת־עשר חמש באחד לחמש
- בתשבון ואת עוג מלך הבשן אשר־יושב בעשתרת בארעיי: אחרי הכתו את סיוח מלך האמרי אשר יושב
- הירדן בארץ מואב הואיל משה באר את־התורה הזאת לאמר: בעבר
- יהנה אלהינו דבר אלינו בחרב לאמר רב־לכם שבת בהר הזה:
- ובחורף הזם ארץ הבנעני והלבנון עדי־הנהר הגדל נהר־פרת: ובאו הר האמרי ואל־כל־שכניו בערבה בהר ובשפלה ובנגב פנו | וסעו לכם
- לאברהם ליצחק ולישקב לתת להם ולורעם אחריהם: את־הארץ באו ורשו את־הארץ אשר נשבע יהנה לאבותיכם ראה נתתי לפניכם
- ואמר אלהם בעת ההוא לאמר לא־אוכל לבדי שאת אתכם:
- אלהיכם הרבה אתכם והנכם חיים ככוכבי השמים לרב: יהנה
- יסף עליכם ככם אלה פעמים ויבנה אתכם כאשר דבר לכם: יהנה אליהי אבותכם

[illegible]

37 But you did not encroach upon the land of the Ammonites, all along the wadi Jabbok and the towns of the hill country, just as our God יהוה had commanded.

3

- 1 We made our way up the road toward Bashan, and King Og of Bashan with all his troops took the field against us at Edrei.
- 2 But יהוה said to me: Do not fear him, for I am delivering him and all his troops and his country into your power, and you will do to him as you did to Sihon king of the Amorites, who lived in Heshbon.
- 3 So our God יהוה also delivered into our power King Og of Bashan, with all his troops, and we dealt them such a blow that no survivor was left.
- 4 At that time we captured all his towns; there was not a town that we did not take from them: sixty towns, the whole district of Argob, the kingdom of Og in Bashan—
- 5 all those towns were fortified with high walls, gates,*gates I.e., two-leaf doors. and bars—apart from a great number of unwallled towns.
- 6 We doomed them as we had done in the case of King Sihon of Heshbon; we doomed every town—men, women, and children—
- 7 and retained as booty all the cattle and the spoil of the towns.
- 8 Thus we seized, at that time, from the two Amorite kings, the country beyond the Jordan, from the wadi Arnon to Mount Hermon—
- 9 Sidonians called Hermon Sirion, and the Amorites call it Senir—
- 10 all the towns of the Tableland and the whole of Gilead and Bashan as far as Salcah*Salcah Others “Salecah” or “Salchah.” and Edrei, the towns of Og’s kingdom in Bashan.
- 11 Only King Og of Bashan was left of the remaining Rephaim. His bedstead, an iron bedstead, is now in Rabbah of the Ammonites; it is nine cubits long and four cubits wide, by the standard cubit!*standard cubit Lit. “forearm of a [typical] participant,” trad. “the cubit of a man.” See the Dictionary under ‘ish.

קרבת כליד נחל יבול ועיר ההר וכל אשר צנה יהוה אליהו: רק אליארץ בניעמון לא

ויצא עוג מלך הבשן לקראתנו הוא וכלעמו למלחמה אדקעי: ונפן ונעל הרן הבשן

לו כאשר עשית לסיחן מלך האמורי אשר יושב בחשבון: אתו כי בידך נתתי אתו ואת כלעמו ואדארצו ועשית ויאמר יהוה אלי אליתירא

מלך הבשן ואת כלעמו ונפלה ערבלתי השאירלו שריד: ויתן יהוה אליהו בילנו גם אתיעוג

מאתם ששים עיר כלחבל ארגב ממלכת עוג בבשן: את כלעיריו בעת ההוא לא היתה קרלה אשר לאלקחנו ונלכד

חומה גבוהה הלתים ובריה לבד מערי הפתוי הרבה מאד: כלאלה ערים בצרת

עשינו לסיחן מלך חשבון והרם כלעיר מהם הנשים והטרי: ונחרם אותם כאשר

ובלהבהמה ושלל הערים בוינו לנו:

שני מלכי האמורי אשר בעבר הירדן מנחל ארנן עד הר הרמון: ונלח בעת ההוא את הארץ מלד

צינים יקראו לתרמון שהן והאמורי יקראו לו שניר:

ובל הבשן עדסלכה ואדקעי ערי ממלכת עוג בבשן: כל ו ערי המישר וכל הגלעד

בני עמון תשע אמות ארלה וארבע אמות רחבה באמתאיש: נשאר מתר הרפאים הנה ערשו ערש ברזל הלה הוא ברבת כי רקיעו מלך הבשן

- 22 Then all of you came to me and said, “Let us send agents*agents Lit. “participants whose involvement defines the (proposed) situation”; trad. “men.” See the Dictionary under ‘ish; Agent. ahead to reconnoiter the land for us and bring back word on the route we shall follow and the cities we shall come to.”
- 23 I approved of the plan, and so I selected from among you twelve participants, one representative from each tribe.
- 24 They made for the hill country, came to the wadi Eshcol, and spied it out.
- 25 They took some of the fruit of the land with them and brought it down to us. And they gave us this report: “It is a good land that our God יהוה is giving to us.”
- 26 Yet you refused to go up, and flouted the command of your God יהוה.
- 27 You sulked*You sulked Precise meaning of Heb. watteragnu uncertain. in your tents and said, “It is out of hatred for us that יהוה brought us out of the land of Egypt, to hand us over to the Amorites to wipe us out.
- 28 What kind of place*What kind of place Lit. “Where.” are we going to? Our brothers have taken the heart out of us, saying, ‘We saw there a people stronger and taller than we, large cities with walls sky-high, and even Anakites.”
- 29 I said to you, “Have no dread or fear of them.
- 30 None other than your God יהוה, who goes before you, will fight for you, just as [God] did for you in Egypt before your very eyes,
- 31 and in the wilderness, where you saw how your God יהוה carried you, as a householder*householder Typically, a man. Lit. “participant whose involvement defines the depicted situation”; trad. “man,” but not all men are householders. See the Dictionary under ‘ish. carries his son,*as a householder carries his son This schematic comparison presupposes that a householder’s main responsibility is his corporate household’s continuity—represented by his heir. For God as householder, see Deut. 28.10 (and note); 30.3; Num. 12.7; Exod. 4.22; cf. Deut. 32.6. all the way that you traveled until you came to this place.

הבר את ההרך אשר נעלה בה ואת הערים אשר נבא אליהן: נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ וישבו אתנו ויתקבון אלי כלכם ותאמרו

בעיני ההבר ואקח מקם שנים עשר אנשים איש אחד לשבט: וייטב

ויפנו ויעלו ההר והבאו עד נחל אשכול וירגלו אתה:

אתנו דבר ויאמרו טובה הארץ אשר יהוה אלהינו נתן לנו: ויקחו בידם מפרי הארץ ויורדו אלינו וישבו

ולא אביתם לעלת ותמרו אתפי יהוה אלהיכם:

הוציאנו מארץ מצרים לתת אותנו ביד האמרי לחשמידנו: ותרננו באהליכם ותאמרו בשנאת יהוה אתנו

מלנו ערים גדולות ובעצור בשמים וגם בני ענקים ראינו שם: אנה ו אנחנו עלים אחינו המסו את לבבנו לאמר עם גדול ורם

ואמר אלקם לאיתערצון ולאיתיראון מהם:

הוא ילחם לכם כלל אשר עשה אתכם במצרים לעיניכם: יהוה אלהיכם והלך לפניכם

את בנו בכל ההרך אשר הלכתם עד באכם עד המקום הזה: ובמדבר אשר ראית אשר נשאך יהוה אלהיך כאשר ישאאיש

25 This day I begin to put the dread and fear of you
upon the peoples everywhere under heaven, so

26 Then I sent messengers from the wilderness of Kelemonth to King Sihon of Heshbon with an offer of peace, as follows,

27 "Let me pass through your country, I will keep strictly to the highway, turning off neither to the right nor to the left.
מִן הַדֶּרֶךְ לֹא אֶפְסָה וְלֹא אֶזְכֹּךְ אֶת הַיָּמִין וְלֹא אֶזְכֹּךְ אֶת הַשְּׂמֹאל׃

28 What food I eat you will supply for money, and what water I drink you will furnish for money;
וְכִי אֶכְלֶה אֶת הַלֶּחֶם וְכִי אֶשְׁתֶּה מַּיִם תִּשְׁלַם לְךָ כֶּסֶף׃

[illegible]

30 But king Shihon of Heshbon refused to let us pass through, because 'am had stiffened his will and hardened his heart in order to deliver him into your power—as is now the case.

[illegible]

34 At that time we captured all his towns, and we
 35 defeated him and his sons and all his troops.

town—men, women, and children*men, women, and children (So NJPS.) Or “combatants, women, and other noncombatants.” Cf. Gen. 34.30; Num. 31.9-18.—leaving no survivor.

36 From Aroer on the edge of the Arnon valley,
including the town including the town, Force of
Heb, we had uncertain. In the valley itself, to
Gilead, not a city was too mighty for us; our God
had delivered everything to us.

32 Yet for all that, you have no faith in your God
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת כָּל אֵלֶיךָ וְיִשְׁמַח בְּכֶם וְיִשְׁמַח בְּכָל אֲשֶׁר
וְיִשְׁמַח בְּכָל אֲשֶׁר

[illegible]

angry, vowed:
35 Not one of those involved, this evil generation,
shall see the good land that I swore to give to
your fathers—
36 none except Caleb son of Jephunneh; he shall see

[illegible]

38 יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-נֹון וְהָאָדָמָה אֲשֶׁר עִמָּוֹתָיו וְהָאָדָמָה אֲשֶׁר עִמָּוֹתָיו וְהָאָדָמָה אֲשֶׁר עִמָּוֹתָיו
Joshua son of Nun, who attends you, he shall enter it, I imbue him with strength, for he shall

39 וְהָאָדָמָה אֲשֶׁר עִמָּוֹתָיו וְהָאָדָמָה אֲשֶׁר עִמָּוֹתָיו וְהָאָדָמָה אֲשֶׁר עִמָּוֹתָיו
Moreover, your little ones who you said would be carried off, your children who do not yet

40	As for you, turn about and march into the wilderness by the way of the Sea of Reeds.	וְאַתָּה תִּפְּרָד וְהָיָה דְרֹכְךָ בְּדֶלֶת הַיָּם וְהָיָה דְרֹכְךָ בְּדֶלֶת הַיָּם
41	You replied to me, saying, "We stand guilty	אָמַרְתָּ לִּי וְעַתָּה אֲנִי חַיִּיבִים

אז, וְהָיָה כִּשְׁמַעְתֶּם אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם בְּכָל דְּבָרֵינוּ
וְנִצַּחְנוּ יְמֵיכֶם וְנִסְמְכוּ מִן הַמָּוֶט וְנִפְדַּרְתֶּם מִיָּד
הַמָּוֶט וְנִפְדַּרְתֶּם מִיָּד הַמָּוֶט וְנִפְדַּרְתֶּם מִיָּד הַמָּוֶט

42 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו מִדְּבַר הַחַיִּים הַזֵּה כִּי תִשָּׁקֶץ לְעֵינֶיךָ
וְכִי תִסְתָּם וְכִי תִפְתָּח וְכִי תִשְׂקֹף וְכִי תִשְׁתַּחֲוֶה וְכִי תִשְׁתַּחֲוֶה
וְכִי תִשְׁתַּחֲוֶה וְכִי תִשְׁתַּחֲוֶה וְכִי תִשְׁתַּחֲוֶה וְכִי תִשְׁתַּחֲוֶה

43 I spoke to you, but you would not listen; you
flouted my command and willfully marched
into the hill country.

44	<p>Then the Amorites who lived in those hills came out against you like so many bees and chased you, and they crushed you at Hornah in Seir.</p>	<p>וְהָאֱמֹרִיתִים הַיֹּשְׁבִים בְּהַר הַחִלָּה יָצְאוּ כַּעֲמֵלֵי בִּיעֵשׂ וַיִּדְרֹסוּ אֶתְּכֶם כַּעֲמֵלֵי בִּיעֵשׂ וַיִּשְׁבְּצוּ אֶתְּכֶם בְּהַר הַחִלָּה בְּסֵיר</p>
45	<p>Again you were before יהוה; but יהוה would not heed your cry or give ear to you.</p>	<p>וְעַתָּה אַתָּה לִפְנֵי יְהוָה וְיְהוָה לֹא שָׁמַע אֶת־קוֹלְךָ וְלֹא שָׁמַע אֶת־קוֹלִי</p>

12 Similarly, Seir was formerly inhabited by the Horites; but the descendants of Esau dispossessed them, wiping them out and settling in their place, just as Israel did in the land they were to possess, which הווי had given to them.—

13 Up now! Cross the wadi Zered! So we crossed the wadi Zered.

14 The time that we spent in travel from Kadesh-barnea until we crossed the wadi Zered was thirty-eight years, until that whole generation of warriors had perished from the camp, as הווי had sworn concerning them.

15 Indeed, the hand of הווי struck them, to root them out from the camp until they were finished off.

16 When all the warriors among the people had died off,

17 ונדבר יהוה אלי לאמר:

18 אתה עבר היום את־גבול מואב את־עיר:

19 You will then be close to the Ammonites; do not harass them or start a fight with them. For I will not give any part of the land of the Ammonites to you as a possession; I have assigned it as a possession to the descendants of Lot.—

20 It, too, is counted as Rephaim country. It was formerly inhabited by Rephaim, whom the Ammonites call Zamzummim,

21 a people great and numerous and as tall as the Anakites. הווי wiped them out, so that [the Ammonites] dispossessed them and settled in their place,

22 as [God] did for the descendants of Esau who live in Seir, by wiping out the Horites before them, so that they dispossessed them and settled in their place, as is still the case.*as is still the case Lit. “until this day.”

23 So, too, with the Avvim who dwelt in villages in the vicinity of Gaza: the Caphtorim, who came from Crete.*Crete Heb. “Caphtor.” wiped them out and settled in their place.—

24 Up! Set out across the wadi Arnon! See, I give into your power Sihon the Amorite, king of Heshbon, and his land. Begin the occupation: engage him in battle.

החתם כאשר עשה ישראל לארץ ירשלו אשר־נתן יהוה להם:

החורים לפנים ובני עשו יירשום וישמידום מפניהם וישבו ובשעיר ישבו

עתה קמו ועברו לכם את־נחל זרד ונעבר את־נחל זרד:

אנשי המלחמה מקרב המחנה כאשר נשבע יהוה להם: את־נחל זרד שלשים ושמנה שנה עד־תם כלי־הדור והימים אשר־הלכנו ו מקנש ברנע עד אשר־עברנו

וגם יד־יהוה היתה גם להמם מקרב המחנה עד תמם:

ויהי כאשר־תמו כלי־אנשי המלחמה למות מקרב העם:

וידבר יהוה אלי לאמר:

אתה עבר היום את־גבול מואב את־עיר:

לא־אתן מארץ בני־עמון לך ירשה כי לבני־לוט נתתיה ירשה: וקרבת מור בני עמון אל־תצרכם ואל־תתנר גם כי

רפאים ישברבה לפנים ותעמלים יקראו להם ומזמים: אך־רפאים תחשב א־יהוה

ורם כענקים ושמידם יהוה מפניהם ויירשם וישבו תחתם: עם גדול ורוב

את־יהורלי מפניהם ויירשם וישבו תחתם עד היום הזה: כאשר עשה לפני עשו הישבים בשעיר אשר השמיד

עדי־עזה כפתורים היצאים מכפתור השמידם וישבו תחתם: ותענים הישבים בחצורים

מלך־חשבון האמרי ואת־ארצו החל רש ויהתנר בו מלחמה: קומו סעו ועברו את־נחל ארנן האה נתתי בידך את־סיחון

46 Thus, after you had remained at Kadesh all that long time,*all that long time Lit. “many days, like the days that you remained.”

2

1 we marched back into the wilderness by the way of the Sea of Reeds, as הווי had spoken to me, and skirted the hill country of Seir a long time.

2 Then הווי said to me:

3 You have been skirting this hill country long enough; now turn north.

4 And charge the people as follows: You will be passing through the territory of your kin, the descendants of Esau, who live in Seir. Though they will be afraid of you, be very careful

5 not to provoke them. For I will not give you of their land so much as a foot can tread on; I have given the hill country of Seir as a possession to Esau.

6 *Or “You may obtain food from them to eat for money; and you may also procure water from them to drink for money.” What food you eat you shall obtain from them for money; even the water you drink you shall procure from them for money.

7 Indeed, your God הווי has blessed you in all your undertakings. [God] has watched over your wanderings through this great wilderness; your God הווי has been with you these past forty years: you have lacked nothing.

8 We then moved on, away from our kin, the descendants of Esau, who live in Seir, away from the road of the Arabah, away from Elath and Ezion-geber; and we marched on in the direction of the wilderness of Moab.

9 And הווי said to me: Do not harass the Moabites or provoke them to war. For I will not give you any of their land as a possession; I have assigned Ar as a possession to the descendants of Lot.—

10 It was formerly inhabited by the Emim, a people great and numerous, and as tall as the Anakites.

11 Like the Anakites, they are counted as Rephaim; but the Moabites call them Emim.

ותשבבו בקדש ימים רבים כימים אשר ישבתם:

כאשר דבר יהוה אלי ונסב את־הרשעיר ימים רבים: ונפן ונסע המדברה דרך ים־סוף

וילמר יהוה אלי לאמר:

רב־לכם סב את־תהר הזה פנו לכם צפונה:

אתיכם בני־עשו הישבים בשעיר וייראו מכם ונשמרתם מאד: וא־תועם צו לאמור אתם עבדים בגבול

מארצם עד מדרך כפירגל כי־ירשה לעשו נתתי את־הר שעיר: אל־תתנרו גם כי לא־אתן לכם

מאתם בקסף ואכלתם וגם־מים תכרו מאתם בקסף ושתיתם: אכל תשבבו

הזה זה ו ארבעים שנה יהנה אלהיך עמך לא חסרת דבר: אלהיך ברכך בכל מעשה ידך ידע לכתך את־המדבר הגדל כי יהנה

מאילת ומעצון גבר ונפן ונעבר דרך מדבר מואב: ונעבר מאת אחינו בני־עשו הישבים בשעיר מחרך הערבה

כי לא־אתן לך מארצו ירשה כי לבני־לוט נתתי את־עיר ירשה: וילמר יהוה אלי אל־תצר את־מואב ואל־תתנר גם מלחמה

האמים לפנים ישבו בה עם גדול ורוב ורם כענקים:

רפאים יחשבבו א־יהם כענקים והמאבים יקראו להם אמים: